

Oppdragsgiver: Sandslimarka 260 AS
Oppdragsnavn: Detaljplan Sandslimarka
Oppdragsnummer: 636912-01
Utarbeidet av: Anette Gundersen
Oppdragsleder: Monica Stoknes
Dato: 12.02.2025
Tilgjengelighet: Velg et element.

Detaljplan Sandslimarka

Vurdering av konsekvenser for tema naturmangfold

Sammendrag

Asplan Viak AS er engasjert av Sandslimarka 260 AS for å utarbeide reguleringsplan for etablering av bolig i kombinasjon med barnehage. I den forbindelse er terrestrisk naturmangfold innenfor planområdet kartlagt, og i dette notatet vurderes konsekvensene av planen for naturmangfoldet. To delområder ble registrert, et økologisk funksjonsområde og et landskapsøkologisk funksjonsområde. Det vurderes at økt aktivitet i området vil medføre økt støy og flere forstyrrelser for fuglelivet, noe som kan svekke fuglenes muligheter til å bruke områdene til hekking, næringssøk og forflytning. Økt aktivitet kan også gjøre det vanskeligere for dyr å bruke det landskapsøkologiske funksjonsområdet til forflytning. Tiltaket vurderes å medføre middels negativ konsekvens for det økologiske funksjonsområdet og noe negativ konsekvens for det landskapsøkologiske funksjonsområdet. Samlet vurderes tiltaket å medføre middels negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Planbestemmelsene slår fast at eksisterende trær og vegetasjon som må fjernes på grunn av tiltaket og som egner seg til revegetering skal flyttes til egnet areal innenfor planområdet, og at rene masser og stedegen vegetasjon brukes i revegetering. Det står også i planbestemmelsene at ved felling av store og gamle trær skal de flyttes der de naturlig kan bli liggende og brytes ned, og at det før igangsetting må lages en tiltaksplan for håndtering av masser infisert med fremmede arter.

Versjonslogg:

03	12.02.2025	Nytt plankart, og tilføring av illustrasjonsplan, ingen andre endringer	AG	
02	31.05.24	Nytt dokument etter første KS	AG	PGI
01	29.03.24	Nytt dokument	AG	PGI
VER.	DATO	BESKRIVELSE	AV	KS

Innhold

Detaljplan Sandslimarka	-Vurdering av
konsekvenser for tema naturmangfold	1
1. Bakgrunn og målsetning	3
2. Planområdet	3
3. Planforslaget	5
4. Metode	6
5. Naturgrunnlag	7
6. Verdivurdering	7
6.1 Vern og områder med båndlegging	7
6.2 Naturtyper	8
6.3 Arter og økologiske funksjonsområder	8
6.4 Landskapsøkologiske funksjonsområder	11
6.5 Geotoper og geologisk arv/geosteder	12
6.6 Oppsummering	13
7. Fremmede arter	15
8. Vurdering av påvirkninger og konsekvenser	16
10. Hensyn, skadereduserende tiltak og miljøoppfølging	18
9. Usikkerhet	19
11 Kilder	20

1. Bakgrunn og målsetning

Asplan Viak AS er engasjert av Sandslimarka 260 AS for å utarbeide reguleringsplan for etablering av bolig i kombinasjon med barnehage. I den forbindelse er terrestrisk naturmangfold innenfor planområdet kartlagt, og i dette notatet vurderes konsekvensene av planen for naturmangfoldet.

Gjennom en vurdering av tiltakene iht. naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12 vurderte Opus i 2018 at tiltak i planområdet vil medføre liten samlet belastning på økosystem og nærmiljø. Siden den tid har det kommet både ny rødliste for arter, ny rødliste for naturtyper, ny kartleggingsmetodikk for naturtyper og nye fugleobservasjoner. Det ble derfor utført nye kartlegginger, registreringer og vurderinger i 2023.

2. Planområdet

Planområdet ligger i Ytrebygda bydel, like sør for Skranevatnet, sørvest for Nordåsvatnet, sentralt plassert i byfortettingssonen nær sentrumskjerne S29 i kommuneplanens arealdel. Planområdet består i stor grad av bebygde arealer med kontor/næringsbygg med tilhørende parkeringsareal, men det finnes også en del grønne strukturer.

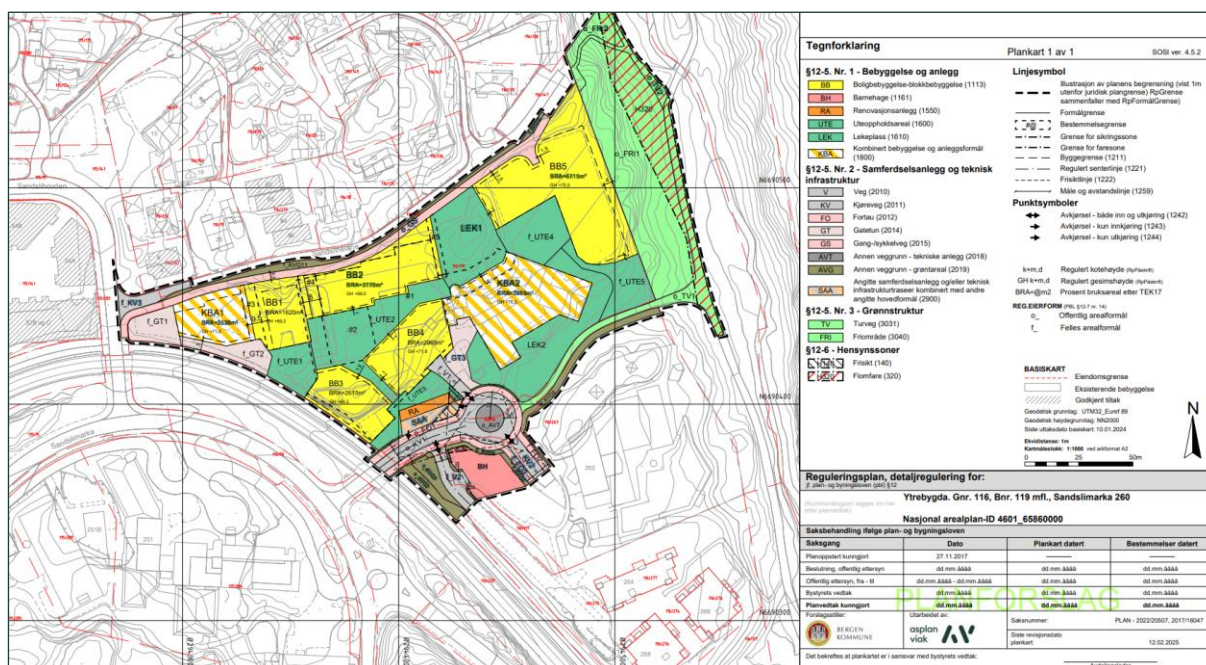

Figur 1. Planområdet (lilla polygon) ligger sør for Skranevatnet i Ytrebygda bydel.

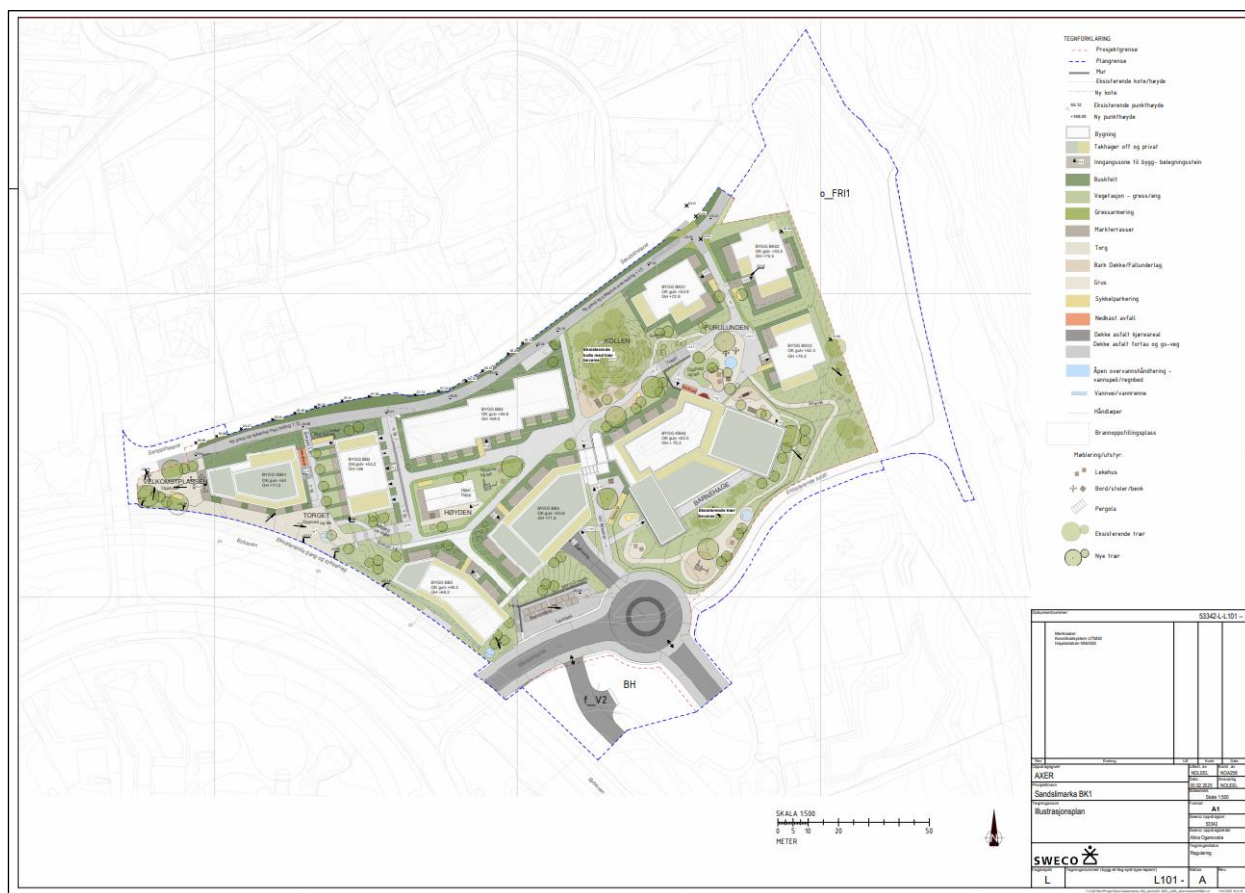
3. Planforslaget

I det følgende beskrives deler av planforslaget som er spesielt relevant for vurderinger av virkninger for tema naturmangfold.

- Det er lagt vekt på å ta vare på eksisterende grønne strukturer i området og konsentrere ny bebyggelse der det allerede er bebygd i dag.
- Eksisterende kolle som ligger innenfor planområdet nord for eksisterende driftsbygning bevares. Kollen er en viktig grønn struktur og landskapselement i området. Kollen benyttes som uteområde for barnehagen. Det kan legges opp til enkel opparbeidelse i form av stier og oppholdsplasser/gapahuk o.l. Store trær bevares, og annen vegetasjon blir i hovedsak ivarettatt som i dag.
- Vegetasjonsbeltet sør for eksisterende driftsbygning og nord for eksisterende tursti bevares i sin helhet. Området blir en del av barnehagens uteområde og henger sammen med den overordnede grønnsstrukturen på Sandsli.
- Det blir ikke utført inngrep i skråningen ned mot bekken i østre del av planområdet.
- Overvannet blir håndtert innenfor plangrensen, og avrenning til bekk øst for plangrensen er derfor ikke relevant.

Figur 2. Plankart (datert 12.02.2025) som blant annet viser at ny bebyggelse konsentreres der det allerede er bebygd i dag.

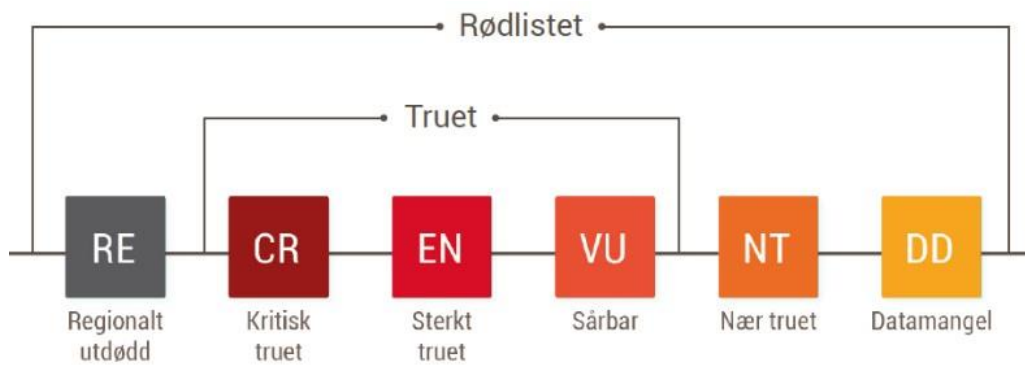
Figur 3. Illustrasjonsplan datert 05.02.2025.

4. Metode

Vurdering av verdier, virkninger og konsekvenser følger Miljødirektoratets veileder M-1941 (Miljødirektoratet, 2023a). Kartlegging av naturtypelokaliteter er basert på Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (Miljødirektoratet 2023b).

Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken, 2021) og Fremmedartslisten (Artsdatabanken, 2023) er fulgt, og viktige artsfunn er publisert i Artskart via Artsobservasjoner.

Data som ligger til grunn for verdisettingen bygger på feltkartlegging utført av Anette Gundersen (14.06.2023). Annen relevant informasjon er hentet fra Artskart, Naturbase, Artsobservasjoner, Hjorteviltregisteret og NGU sine innsynsløsninger for berggrunn og løsmasser (Geologiske kart). Alle bildene i notatet er tatt av Anette Gundersen.

Figur 4. De ulike kategoriene i Norsk rødliste for arter. Kilde: Artsdatabanken.

Figur 5. De ulike kategoriene i Fremmedartslisten. Kilde: Artsdatabanken.

5. Naturgrunnlag

Planområdet ligger i boreonemoral sone, i klart oseanisk seksjon. Bergartene i området er i hovedsak anortositt, stedvis også gabbro. Dette er middels kalkrike bergarter som gir opphav til relativ næringsfattig og sur jord, og dermed lite næringskrevende planter. I den midtre delen av planområdet er det en del nakent berg og områder med tynt løsmassedekke. I den østre delen av planområdet er løsmassedekket tykkere.

6. Verdivurdering

6.1 Vern og områder med båndlegging

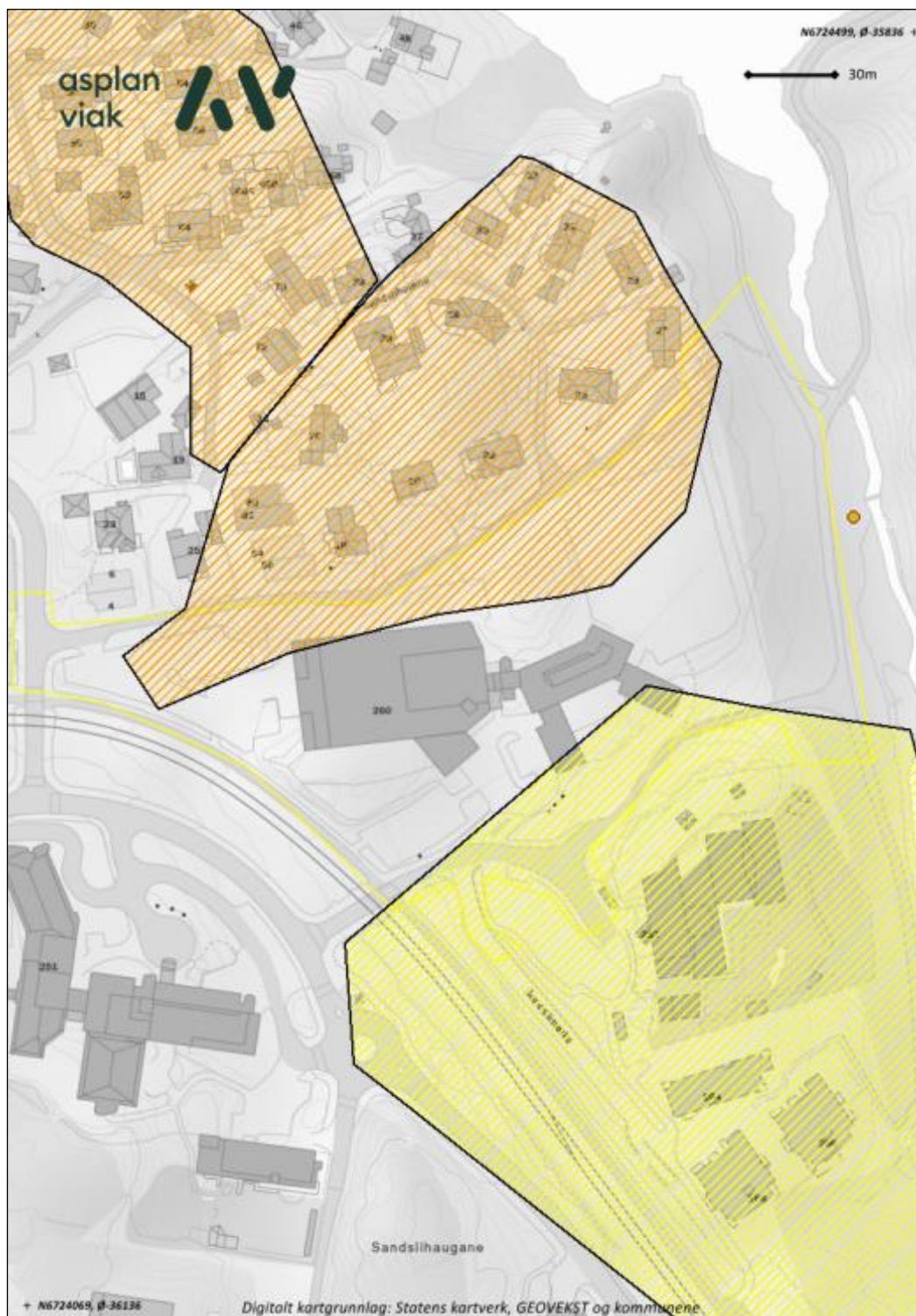
Det finnes ingen delområder i kategorien vern og områder med båndlegging innenfor planområdet.

6.2 Naturtyper

Fra tidligere er det ikke registrert naturtypelokaliteter innenfor eller i nærheten av plangrensen, verken etter DN-Håndbok 13 eller etter Miljødirektoratets instruks (Miljødirektoratet, 2023b).

6.3 Arter og økologiske funksjonsområder

Det ble avgrenset et økologisk funksjonsområde, heretter omtalt som ØF1. Området ble avgrenset på grunnlag av fugleobservasjoner som beskrives i det følgende. Planområdets nordre del ligger innenfor et område for arter av nasjonal forvaltningsinteresse som viser forekomster av ulike fuglearter. Formålet med datasettet arter av nasjonal forvaltningsinteresse er å vise områder som det bør tas spesielt hensyn til i arealplanlegging. Avgrensningen av området er knyttet til observasjoner av rødlistede fuglearter som tilhører fuglelokaliteten Sandsliheiane i Artsobservasjoner. Denne lokaliteten består av totalt 20 fugleobservasjoner av ulike arter, deriblant tyrkerdue (NT), gulspurv (VU) og grønnfink (VU). Tyrkerdue er registrert med aktiviteten «mulig reproduksjon, stasjonær», og gulspurv og grønnfink er observert som næringssøkende. Planområdets søndre del ligger innenfor et annet område for arter av nasjonal forvaltningsinteresse som er knyttet til observasjoner av granmeis (VU) fra perioden 2020-2021. Arten er observert næringssøkende.

Figur 6. Området med forekomstene med blant annet granmeis (VU) er markert med gul skravur og området med forekomstene for tyrkerdue (NT), gulspurv (VU) og grønnfink (VU) er markert med oransje skravur (det søndre oransje området). Ansvarsarten gråtrost er registrert utenfor plangrensen (oransje punkt). Plangrensen er markert med gul linje.

Vegetasjonen i ØF1 består i hovedsak av tørkeutsatt og kalkfattig lyngskog med furu og bjørk som dominerende treslag. Lyngskogen veksler med partier med nakent berg. Seljetrær finnes spredt. Enkelte av trærne er relativt store. Området er sterkt preget av tidligere hogst og beiting. I busksjiktet dominerer bringebær og den fremmede arten bulkemispel (SE). Fremmede arter finnes spredt gjennom hele området.

Vegetasjonen er flersjiktet, med både trær og busker, noe som legger til rette for variasjon i leveområder for fugler og dyr. ØF1 er trolig et viktig område for næringssøk for flere vanlige fuglearter. Området ligger også nær en del hager, noe som ifølge Stokke mfl. (2021) er typiske hekkeområder for tyrkerdue (NT). ØF1 vurderes å tilhøre kategorien nær trua (NT) arter og deres funksjonsområde. Dette svarer til verdien middels.

Figur 7. Sør for driftsbygningen preges ØF1 av relativt store furutrær (t. v.). På kollen nord for eksisterende bygg er trærne yngre (midten), og der finnes mer åpne områder med nakent berg (t. h.).

6.4 Landskapsøkologiske funksjonsområder

Det ble avgrenset et landskapsøkologisk funksjonsområde, heretter omtalt som La1.

Vegetasjonen i La1 består av sammenhengende lyngskog (litt til temmelig tørkeutsatt og kalkfattig lyngdominert skogsmark), og det går en bekk øst for området. Furu er dominerende treslag, og en del av trærne er storvokste. Området bærer preg av tidligere beiting. I busksjiktet finnes einer og oppslag av furu og bjørk, og dominerende arter i feltsjiktet er røsslyng, blåtopp, blåbær, tyttebær, pors, einstape og skogburkne. La1 ligger mellom Skranevatnet og Håvardstunvatnet, og det er i Artskart registrert en rekke rødlistede fuglearter ved disse vannene (både arter i tilknytning til vann og arter som lever i skog). Kombinasjonen av et sammenhengende skogsområde og en bekk mellom to viktige områder for fugl, gjør at delområde La1 er et landskapsøkologisk funksjonsområde. Det må presiseres at delområdet La1 avgrenset i Figur 9 kun er den delen av det landskapsøkologiske funksjonsområdet som er innenfor planområdet. I tillegg ligger La1 rett øst for delområdet ØF1 (økologisk funksjonsområde).

Det landskapsøkologiske funksjonsområdet La1 er vurdert som et lokalt viktig fugletrekk mellom Skranevatnet og Håvardstunvatnet. Dette er altså en forflytningskorridor som binder sammen nøkkelområdene for fugl i de nevnte innsjøene, og som er relativt intakt. Området fungerer også som forflytningskorridor for dyr. Delområdet er derfor vurdert til middels verdi.

Området er for øvrig markert i *Temakart for sammenhengende blågrønne strukturer* som en blågrønn forbindelse (Y3) og økologisk korridor. Temakartet viser en sammenhengende blågrønn grovstruktur gjennom bebygde områder som omfatter både eksisterende forbindelser og forslag til framtidige koblinger. Om den blågrønne forbindelsen Y3 (Søvik - Skranevatnet – Håvardstunvatnet) står det: «*Variert forbindelse som omfatter både eksisterende turtrase og vassdrag, i tillegg til at det relativt brede vegetasjonsbeltet gjør forbindelsen viktig som økologisk korridor. Sandslivegen og bybanetraseen har barrierevirkning for bruken av området mellom Skranevatnet og Håvardstunvatnet*». Den økologiske korridoren er i temakartet definert som «Sammenhengende vegetasjonsbelte i bebygde områder, hvor dyr som f.eks. rev kan ferdes».

Figur 8. Det avgrensede landskapsøkologiske funksjonsområdet La1 karakteriseres av store furutrær og et feltsjikt preget av tidligere beiting. Bildene er tatt like nedenfor parkeringsplassen i den østre delen av planområdet.

6.5 Geotoper og geologisk arv/geosteder

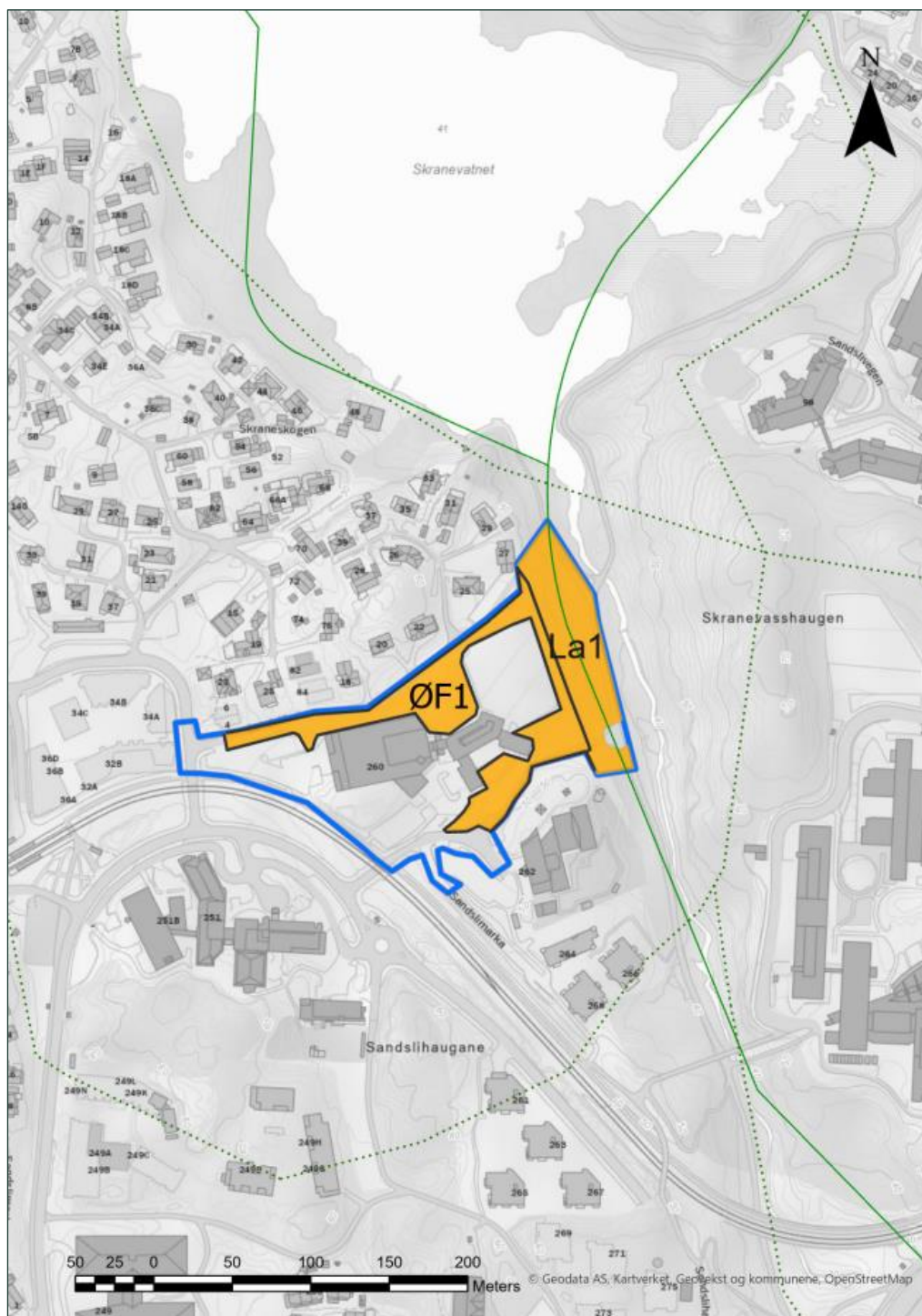
Ifølge Økologisk grunnkart er det ikke kjent områder med geologisk arv (geosteder) fra planområdet eller nærliggende områder. Geotoper, eller rødlistede landformer (Erikstad mfl., 2018) ble ikke registrert under feltarbeidet.

6.6 Oppsummering

I tabellen og figuren nedenfor gis en oversikt over delområdene.

Tabell 1. Oversikt over delområder.

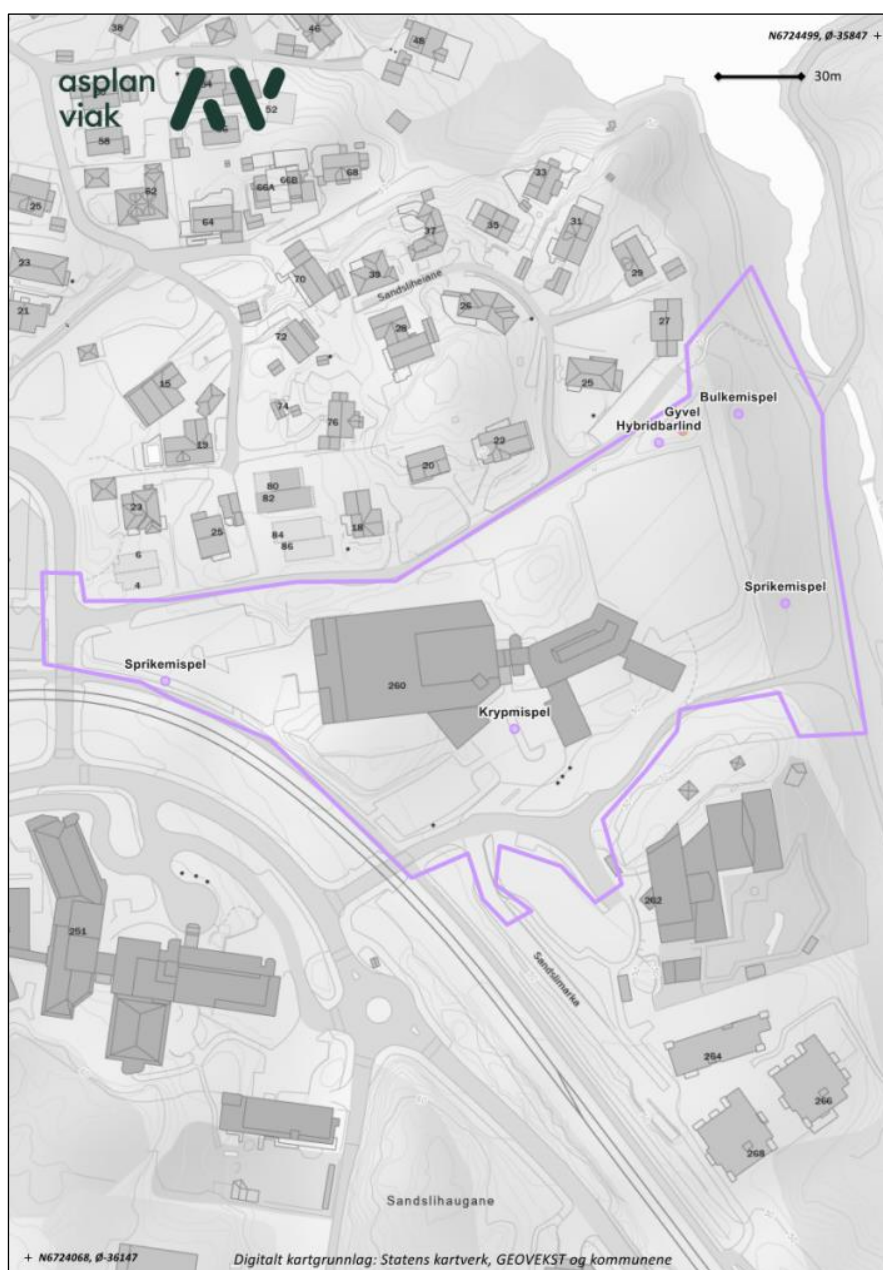
Delområde	Begrunnelse for verdi	Verdi
ØF1	Viktig område for næringssøk både for rødlistede og vanlige fuglearter. Området er også registrert med hekkende tyrkerdue (NT).	Middels
La1	Område med verdi for fugler (både vanlige og rødlistede) og pattedyr som et område for næringssøk og forflytning.	Middels

Figur 9. Oversikt over delområder (ØF1 og La1) innenfor planområdet (blå avgrensning). Oransje farge illustrerer verdien middels. Hel grønn linjer markerer blågrønne forbindelser og små, stiplede, grønne linjer markerer økologiske korridorer.

7. Fremmede arter

Bulkemispel (SE), sprikemispel (SE) og unge individer av platanlønn (SE) finnes spredt over hele området, og alle forekomstene av disse artene er derfor ikke registrert. Andre registrerte arter herfra er hybridbarlind (SE), krypmispel (SE) og gyvel (SE). Forekomstene av disse er vist i Figur 10.

Figur 10. Registrerte forekomster av fremmede arter (lilla punkter) innenfor planområdet (lilla linje).

8. Vurdering av påvirkninger og konsekvenser

Planlagt tiltak er etablering av bolig i kombinasjon med barnehage. Illustrasjonsplanen viser hvordan ny bebyggelse konsentreres der det allerede er bebygd i dag. Det legges til rette for lek og opphold i grønne strukturer i form av stier og oppholdsplasser eller gapahuk o.l., men eksisterende vegetasjon vil i hovedsak bli ivaretatt. Det vil ikke bli utført inngrep i lyngskogen i skråningen ned mot bekken i østre del av planområdet.

Totalt sett ble to delområder registrert, et økologisk funksjonsområde (ØF1) og et landskapsøkologisk funksjonsområde (La1). Begge delområdene er vurdert til middels verdi.

ØF1 omfatter kollen i nordre del av planområdet, og vegetasjonsbeltene sør og nord for eksisterende driftsbygning. Selv om det tilrettelegges for opphold og lek her, vil disse grønne strukturene i stor grad ivaretas. Økt aktivitet i området vil imidlertid medføre økt støy og flere forstyrrelser for fuglelivet, noe som kan svekke fuglenes muligheter til å bruke området til hekking, næringssøk og forflytning. Funksjonen til ØF1 vurderes dermed å bli forringet, og tiltaket vurderes å medføre middels negativ konsekvens for delområdet.

La1 omfatter et område med lyngskog i skråningen i østre del av planområdet. Vegetasjonen i delområdet ivaretas, og ingen inngrep er planlagt her. Selv om det ikke legges til rette for opphold og lek, er det sannsynlig at den planlagte utbyggingen vil medføre økt bruk av området til tur og lek. Dette vil trolig medføre noe økt støy og forstyrrelser for fuglelivet. Økt støy og forstyrrelser kan påvirke hvordan fugler bruker området til hekking, næringssøk og forflytning, og gjøre det vanskeligere for dyr å bruke området til forflytning. Funksjonen til La1 vurderes dermed å bli noe forringet, og tiltaket vurderes å medføre noe negativ konsekvens for delområdet.

I det følgende blir økosystemtjenester som kan bli påvirket negativt av tiltaket omtalt. Vegeterte arealer innenfor planområdet er i hovedsak tresatte. Røtter fra trær og annen vegetasjon binder jorden, og dype røtter reduserer vanninnholdet. Skogen og annet vegetert areal innenfor planområdet reduserer avrenningshastighet, opprettholder naturlig infiltrasjon, fungerer som forurensningsfilter og bidrar til lokal luftrensing. Skog skjermer også mot sterk vind, og regulerer avrenningen ved å beholde vann i trekronene. Fra trekronene blir vannet returnert direkte tilbake til atmosfæren gjennom fordampingen (Aarrestad mfl., 2015). Store trær kan også gi skygge og regulere temperaturen.

Påvirkningen av økosystemtjenester som er knyttet til delområdene vurderes som ubetydelig. I tabellen nedenfor gis en oppsummering av grad av påvirkning og konsekvens for delområdene.

Tabell 2. Oppsummering av påvirkninger og konsekvenser for berørte delområder.

Del- område	Påvirkning	Konsekvens
ØF1	Økt aktivitet i området vil medføre økt støy og flere forstyrrelser for fuglelivet, noe som kan svekke fuglenes muligheter til å bruke området til hekking, næringssøk og forflytning. Funksjonen til ØF1 vurderes dermed å bli forringet.	Middels konsekvens (--)
La1	Det er sannsynlig at den planlagte utbyggingen vil medføre økt bruk av området til tur og lek. Dette vil trolig medføre noe økt støy og forstyrrelser for fuglelivet. Økt støy og forstyrrelser kan påvirke hvordan fugler bruker området til hekking, næringssøk og forflytning, og gjøre det vanskeligere for dyr å bruke området til forflytning. Funksjonen til La1 vurderes dermed å bli noe forringet.	Noe konsekvens (-)

Samlet konsekvens

Sammenstilt konsekvens (summen av konsekvensene for de enkelte delområdene) vurderes til *middels negativ konsekvens*. Den samlede belastningen innenfor influensområdet kan være større enn denne summen.

Planlagte utbygginger vil gripe ytterligere inn i en grønnstruktur som allerede er under hardt press fra eksisterende veier og bebyggelse, og trolig redusere mulighetene ytterligere for fugler og dyr til å bruke området til vandring, matsøk og eventuelt hekking. Desto sterkere nedbygd omkringliggende område er, jo høyere betydning har gjenværende vegetasjon som leveområder for dyr, insekter og fugler.

Om man ser konsekvensene av tiltaket sammen med belastningen som grønnstrukturen har vært utsatt for, vurderes den samlede negative konsekvensen å være noe mer negativ.

10. Hensyn, skadereduserende tiltak og miljøoppfølging

I naturmangfoldlovens § 12 er det gitt retningslinjer om at det skal velges teknikker, driftsmetoder og lokalisering som gir det beste samfunnsmessige resultatet, der hensynet til naturmangfoldet er en viktig faktor. Det er forsøkt å ta hensyn til områdene som er omtalt som verdifulle ved valg av hvilke områder som skal brukes til ulike formål, og trær og vegetasjon skal i størst mulig grad bevares. Store sprengningsarbeider bør i størst mulig grad begrenses i hekketid for tyrkerdue (fra 1. april-31. juli).

Planbestemmelsene slår fast følgende punkter:

- Eksisterende trær og vegetasjon som må fjernes på grunn av tiltaket og som egner seg til revegetering skal flyttes til egnet areal innenfor planområdet
- Rene masser og stedegen vegetasjon brukes i revegetering
- Ved felling av store og gamle trær skal de flyttes der de naturlig kan bli liggende og brytes ned (fortrinnsvis i østre del av planområdet, i La1)
- Risikoen for at gravearbeider vil spre masser infisert med fremmede arter innenfor og ut av området vurderes som stor. Før igangsetting må det lages en tiltaksplan for håndtering av masser infisert med fremmede arter

9. Usikkerhet

Kartleggingen ble utført på en tid av året som er god med tanke på observasjon og kartlegging av naturmangfold. Kartleggingen vurderes som egnet med tanke på vurdering av naturmangfoldverdiene i dette området, til tross for at en del usikkerhet er knyttet til artsgrupper som ikke er kartlagt, som sopp, insekter og fugl. Ettersom detaljeringsnivået for planen er høyt, er det lite usikkerhet knyttet til konsekvensene av planen.

11 Kilder

Aarrestad, P.A., Bjerke, J.W., Follestad, A., Jepsen, J.U., Nybø, S., Rusch, G.M., & Schartau, A.K. 2015. Naturtypen i klimatilpasningsarbeid. Effekter av klimaendringer og klimatilpasningsarbeid på naturmangfold og økosystemtjenester. - NINA Rapport 1157. 98s.

Artsdatabanken. 2021. Resultater. Norsk rødliste for arter
2021. <https://www.artsdatabanken.no/rodlisterforarter2021/Resultater> Nedlastet (10.08.2023).

Artsdatabanken. 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Hentet (10.08.2023)
fra <https://www.artsdatabanken.no/rodlisterforaturtyper>

Artsdatabanken. 2023, 11. august. Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023
([Fremmedartslista 2023 - Artsdatabanken](#))

Artskart (Vis utvalg i kart | Artskart 2 ([artsdatabanken.no](https://www.artsdatabanken.no)))

Artsobservasjoner ([Artsobservasjoner - rapportssystem for arter i Norge](#))

Erikstad, L., Husteli, B., Dahl, R. og Heldal, T. 2018. Landformer. Norsk rødliste for naturtyper 2018.
Artsdatabanken. Hentet (18.04.2024) fra <https://www.artsdatabanken.no/Pages/259126>

Geologiske kart ([Geologiske kart | NGU](#))

Hjorteviltregisteret ([Hjort eviltregisteret – nasjonal database fra jakt på elg, hjort, rådyr og villrein, og fallvilt av utvalgte arter - Hjorteviltregisteret](#))

Miljødirektoratet. 2023a. Håndbok om konsekvensutredning av klima og miljø (M-1941). Oppdatert 1. september 2023 ([Konsekvensutredning av klima og miljø | KU veileder - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#))

Miljødirektoratet. 2023b. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Veileder M-2209. 320 sider pluss vedlegg

Naturbase (Naturbase kart (miljodirektoratet.no))

Stokke, B. G., Dale, S., Jacobsen, K.-O., Lislevand, T., Solvang, R. og Strøm, H. 2021. Fugler: Vurdering av tyrkerdue *Streptopelia decaocto* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken.

Temakart blågrønne strukturer ([Temakart sammenhengende BLÅGRØNNE strukturer \(arcgis.com\)](#))